

Arbeidsmarkedet nå – september 2020

”Arbeidsmarkedet nå” er et månedlig notat fra Analyseseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Notatet er skrevet av Eugenia Vidal-Gil, Eugenia.Vidal-Gil@nav.no, 2. oktober 2020.

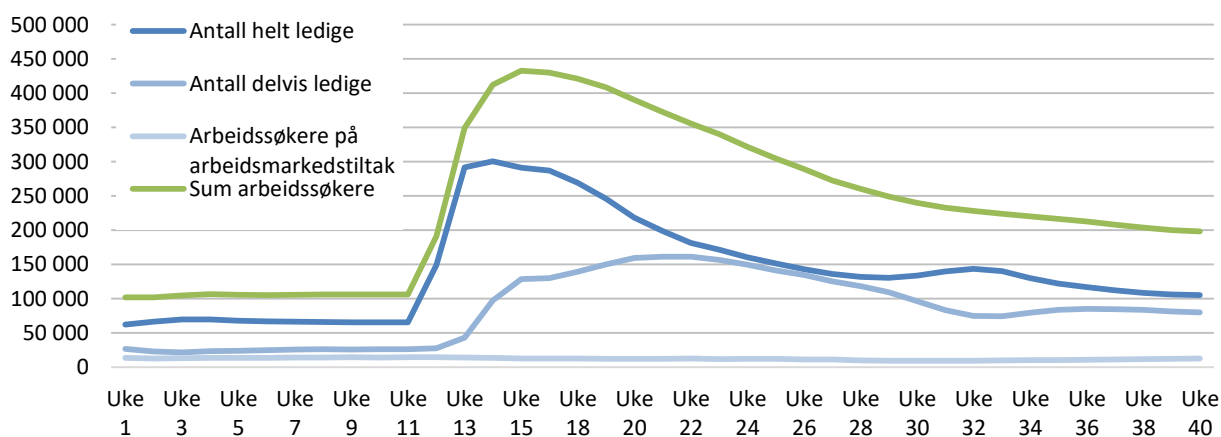
18 500 færre arbeidssøkere registrert hos NAV

Antallet arbeidssøkere registrert hos NAV nådde toppen i starten av april, og har siden gått ned (figur 1). Det er særlig antall helt ledige som har gått ned fra august til september, med 16 900. Disse tallene er ikke sesongjustert. Antallet arbeidssøkere på tiltak har økt med 1 900 personer, slik at summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak (bruttoledigheten) har gått ned med 15 100 personer den siste måneden, mens antallet delvis ledige har gått ned med 3 500. Dermed har antallet arbeidssøkere totalt falt med 18 500 personer fra august til september.

Ved utgangen av september var 117 800 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak hos NAV. Det utgjorde 4,2 prosent av arbeidsstyrken. I tillegg var 80 100 personer registrert som delvis ledige, eller 2,8 prosent av arbeidsstyrken. Til sammen var 197 900 personer registrert som arbeidssøkere hos NAV, noe som tilsvarer 7,0 prosent av arbeidsstyrken.

25 600 av de som var registrerte som helt ledige i september, er permitterte. Det samme gjelder for 39 100 av de delvis ledige. Til sammen var 2,3 prosent av arbeidsstyrken permittert. Antallet permitterte har dermed gått ned med 25 300 fra august til september.¹ Som i de foregående månedene, skyldes nedgangen i antall arbeidssøkere i september i all hovedsak fallet i antall permitterte.

Figur 1. Antall registrerte helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak pr. uke. Uke 1 – 40 2020, unntatt uke 16 (se forklaring i *Spesielle forhold* nederst).

Kilde: NAV

¹ Størrelsen på nedgangen i antall permitterte i september er delvis påvirket av definisjonen av permitterte i NAVs statistikk. Se nærmere forklaring under *Spesielle forhold* nederst i dette notatet.

Tilgangen av nye arbeidssøkere avtok fram til sommeren og har holdt seg relativt stabilt de siste to månedene. I løpet av september ble det registrert 26 700 nye arbeidssøkere i NAV. Dette tilsvarer 1 100 nye arbeidssøkere per virkedag og er på omtrent samme nivå som i august. I september økte antallet nye permitterte noe. 25 prosent av de nye arbeidssøkerne oppga permittering som begrunnelse for at de registrerte seg hos NAV, opp fra 21 prosent i august.

Ifølge sesongjusterte månedstall fra Statistisk sentralbyrås (SSB) arbeidskraftundersøkelse (AKU) var 141 000 arbeidsledige i august, noe som tilsvarer 5,0 prosent av arbeidsstyrken. Dette er en økning på 34 000 fra februar, som er den siste måneden upåvirket av koronakrisen. Sammenlikner man endringene på arbeidsmarkedet i februar/august med februar/juli, tyder AKU-tallene på at det var en viss forbedring fra juli til august: i juli var det 57 000 flere arbeidsledige enn i februar, og arbeidsledigheten utgjorde 5,8 prosent av arbeidsstyrken. Antallet sysselsatte tilstede på jobb gikk opp med 69 000 fra februar til august, mens i juli var det 10 000 flere sysselsatte tilstede på jobb enn i februar. I AKU blir de permitterte regnet som sysselsatte som er midlertidig borte fra jobben de første tre månedene etter at de har blitt permittert, og regnes som arbeidsledige først etter tre måneder dersom de ennå ikke er tilbake i arbeid. Hos NAV regnes de permitterte som arbeidsledige fra de registrerer seg som arbeidssøkere.

Arbeidsledigheten har vist en fallende trend siden april

Ifølge [sesongjusterte tall](#) har antall registrerte helt ledige og bruttoledigheten gått ned hver måned etter den kraftige økningen i mars. I september var nedgangen på 9 prosent. Det sesongjusterte antallet helt ledige og bruttoledigheten gikk også ned i alle fylker og yrkesgrupper fra august til september. Unntaket var yrkesgruppen jordbruk, skogbruk og fiske, der antallet helt ledige og bruttoledigheten holdt seg stabile.

Utviklingen i norsk økonomi

Sesongjusterte månedstall fra Nasjonalregnskapet viser at BNP Fastlands-Norge økte 1,1 prosent fra juni til juli. Dette er den tredje måneden på rad med vekst i Fastlands-BNP etter en kraftig fall i mars og april som følge av tiltakene for å begrense koronasmitte. Veksten i juli var imidlertid noe lavere enn i de to foregående månedene, og Fastlands-BNP var fortsatt 4,7 prosent lavere enn i februar.

Økt aktivitet i private tjenestenæringer var det største bidraget til veksten i fastlandsøkonomien i juli. Særlig innen overnattings- og serveringsvirksomhet økte bruttoproduktet med over 30 prosent. Samlet økte bruttoproduktet i de private tjenestenæringene med 0,8 prosent, som er en lavere veksttakt enn i de to foregående månedene, og aktivitetsnivået var fortsatt lavere enn i februar. Bruttoproductet i industri og bergverk holdt seg uendret i juli etter fire måneder med nedgang. I juli var det oppgang i næringsmiddelindustrien og farmasøytisk industri, mens produksjon av metallvarer falt, ifølge SSB.

Husholdningenes konsum økte med 2,8 prosent i juli, noe saktere enn i mai og juni. Det var vekst i både vare- og tjenestekonsumet. Varekonsumet gikk opp med 1,6 prosent i juli. Kjøp av mat og drikkevarer trakk særlig opp, men også kjøp av klær og skotøy steg. Varekonsumet har tatt seg betydelig opp de siste fire månedene, og var 9,3 prosent høyere i juli enn i februar. Tjenestekonsumet økte med 2 prosent i juli, og særlig økt konsum av hotell- og restauranttjenester

bidro til denne veksten. Selv om juli var tredje måned på rad med vekst i tjenestekonsumet, var det fortsatt 15 prosent lavere enn i februar.

Bruttoinvesteringene i fast realkapital økte med 2,2 prosent i juli etter nedgang måneden før. Det var en økning i både fastlandsinvesteringene og oljeinvesteringene etter at begge falt i juni. Det var særlig vekst i de offentlige investeringene som trakk opp fastlandsinvesteringene, mens boliginvesteringene økte marginalt med 0,3 prosent. Informasjonsgrunnlaget for investeringene i månedstallene er begrenset, og tallene er derfor mer usikre enn i det kvartalsvise nasjonalregnskapet.

Både samlet eksport og samlet import økte fra juni til juli. Eksporten vokste 5,6 prosent, og høyere vekst av både eksport tradisjonelle varer og tjenester bidro til å løfte samlet eksport. Samlet import vokste 4,4 prosent, og økt import av både tradisjonelle varer og tjenester bidro til dette.

Norges Bank besluttet å holde styringsrenten uendret på 0,0 prosent i september. Ifølge deres siste renteprognose vil styringsrenten trolig bli værende på det nivået framover. Renteprognosen er dermed om lag uendret siden forrige rentemøte. Begrunnelsen for dette var at det fortsatt vil ta tid før norsk økonomi kommer tilbake til nivået før pandemien, selv om aktiviteten har tatt seg opp og arbeidsmarkedet har bedret seg de siste månedene. I tillegg vil styrking av den norske krona den seneste tiden og utsikter til lav lønnsvekst bidra til lavere prisvekst framover, ifølge Norges Bank.

Utviklingen i internasjonal økonomi

Etter en nedgang på 3,7 prosent i første kvartal, falt BNP i eurosonen videre med 11,8 prosent i andre kvartal, ifølge sesongjusterte tall fra Eurostat. Dette er den største kvartalsvise nedgangen siden målingene startet i 1995. Sammenliknet med andre kvartal 2019, var BNP 14,7 prosent lavere i andre kvartal i år. Det var fortsatt strenge tiltak for å begrense koronaspredningen i mange land i eurosonen i andre kvartal, og nedgangen i BNP var dypere blant medlemslandene hardest rammet av koronapandemien, som Spania (-18,5 %), Frankrike (-13,8 %) og Italia (-12,8 %). I Tyskland var nedgangen i BNP på 9,7 prosent.

Sysselsettingen i eurosonen falt med 2,9 prosent fra første til andre kvartal. Denne nedgangen er også den største på ett kvartal siden 1995, og kommer etter en nedgang på 0,3 prosent i første kvartal. Arbeidsledigheten hadde økt til 7,9 prosent av arbeidsstyrken i juli. Spania (15,8 %) hadde høyest arbeidsledighet i juli, og Malta (4,1 %) og Tyskland (4,4 %) lavest.

Industriproduksjonen i eurosonen falt kraftig i mars og april, da den var nesten 30 prosent lavere enn året før, men tok seg opp igjen de tre påfølgende månedene. I juli økte den med 4,1 prosent. Selv om nivået fortsatt var 7,7 prosent lavere enn i juli i fjor, kan dette tyde på videre gjeninnhenting i tredje kvartal.

I USA falt BNP med 9,0 prosent i andre kvartal i år ifølge reviderte tall fra Bureau of Economic Analysis. I første kvartal var BNP-nedgangen på 1,3 prosent. Det var særlig et fall i privat konsum av tjenester, som utgjør omtrent halvparten av den amerikanske økonomien, som trakk ned den økonomiske veksten i andre kvartal, men varekonsumet gikk også ned. De private

bruttoinvesteringene og eksporten viste også en betydelig nedgang i andre kvartal. Offentlig etterspørsel fortsatte å øke i andre kvartal og bidro til å dempe nedgangen i BNP.

Det amerikanske arbeidsmarkedet har også blitt hardt rammet av koronakrisen, men det har bedret seg noe de siste månedene. I april var 23,1 millioner personer, eller 14,7 prosent av arbeidsstyrken, arbeidsledige. Arbeidsledigheten hadde falt til 8,4 prosent i august, men den var fortsatt 4,9 prosentpoeng høyere enn i februar. Med gradvis gjenåpning av økonomien i flere delstater har sysselsettingen økt siden mai. Økningen i august var imidlertid den laveste i disse fire månedene, og sysselsettingsprosenten var fortsatt 7,6 prosentpoeng lavere enn i februar.

Størst nedgang i antall arbeidssøkere innen butikk- og salgsarbeid

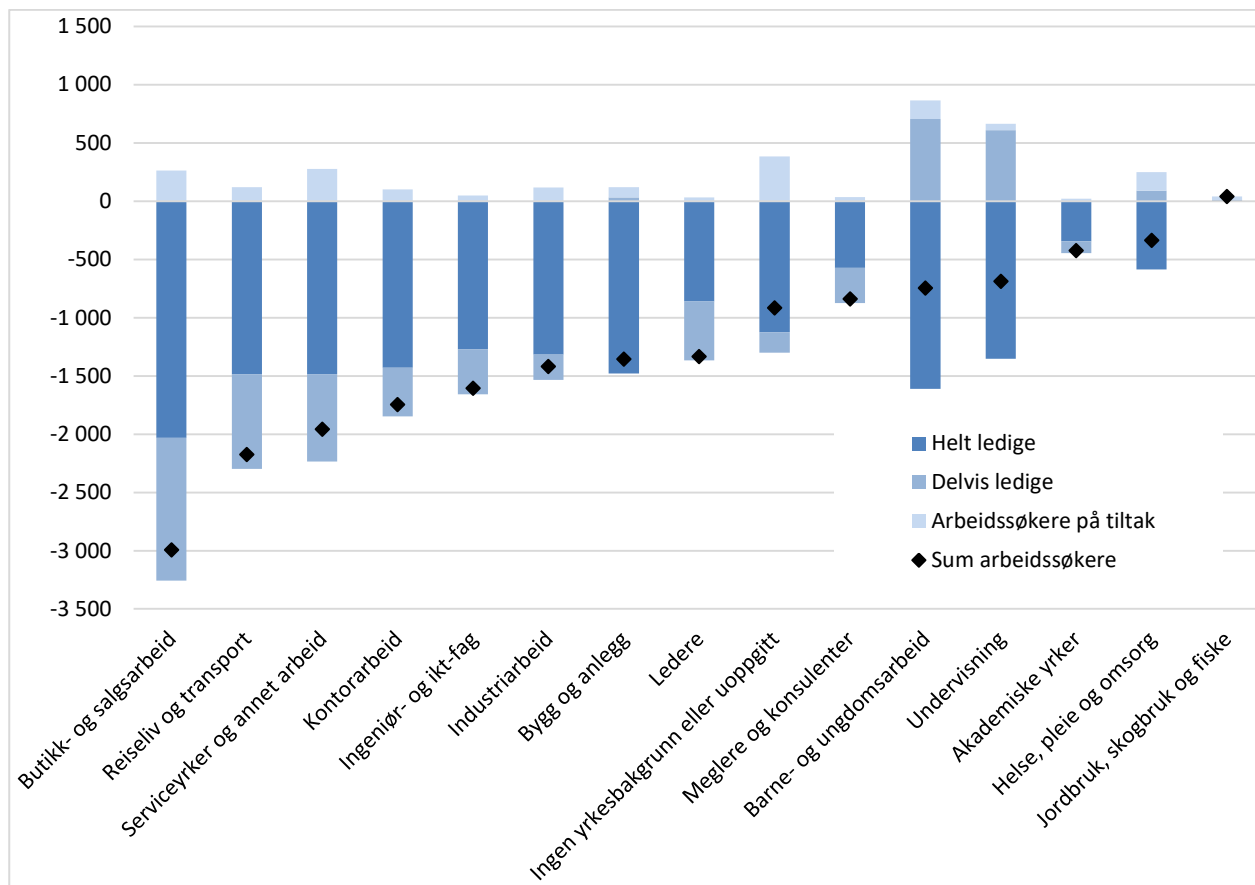
Den siste måneden har antallet arbeidssøkere registrert hos NAV gått ned i alle yrkesgruppene med unntak av jordbruk, skogbruk og fiske, der det holdt seg stabilt (figur 2). Nedgangen er størst innen butikk og salgsarbeid (3 000), reiseliv og transport (2 200), samt serviceyrker og annet arbeid (2 000). Til sammen er det 7 100 færre arbeidssøkere i disse tre yrkesgruppene enn ved utgangen av august, og de står dermed for 39 prosent av nedgangen den siste måneden.

Bruttoledigheten, det vil si summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, har gått ned i nesten alle yrkesgrupper fra august til september. Unntaket er jordbruk, skogbruk og fiske, med en liten økning i bruttoledigheten. Butikk- og salgsarbeid hadde den største nedgangen denne måneden. Antallet delvis ledige har falt i de fleste yrkesgruppene fra august til september. Det er innen butikk- og salgsarbeid at antall delvis ledige har gått mest ned denne måneden, mens barne- og ungdomsarbeid hadde den største økningen.

Reiseliv og transport var yrkesgruppen med høyest bruttoledighet i september, med 8,9 prosent av arbeidsstyrken (figur 3). Akademiske yrker samt undervisning hadde lavest bruttoledighet, begge med 1,4 prosent.

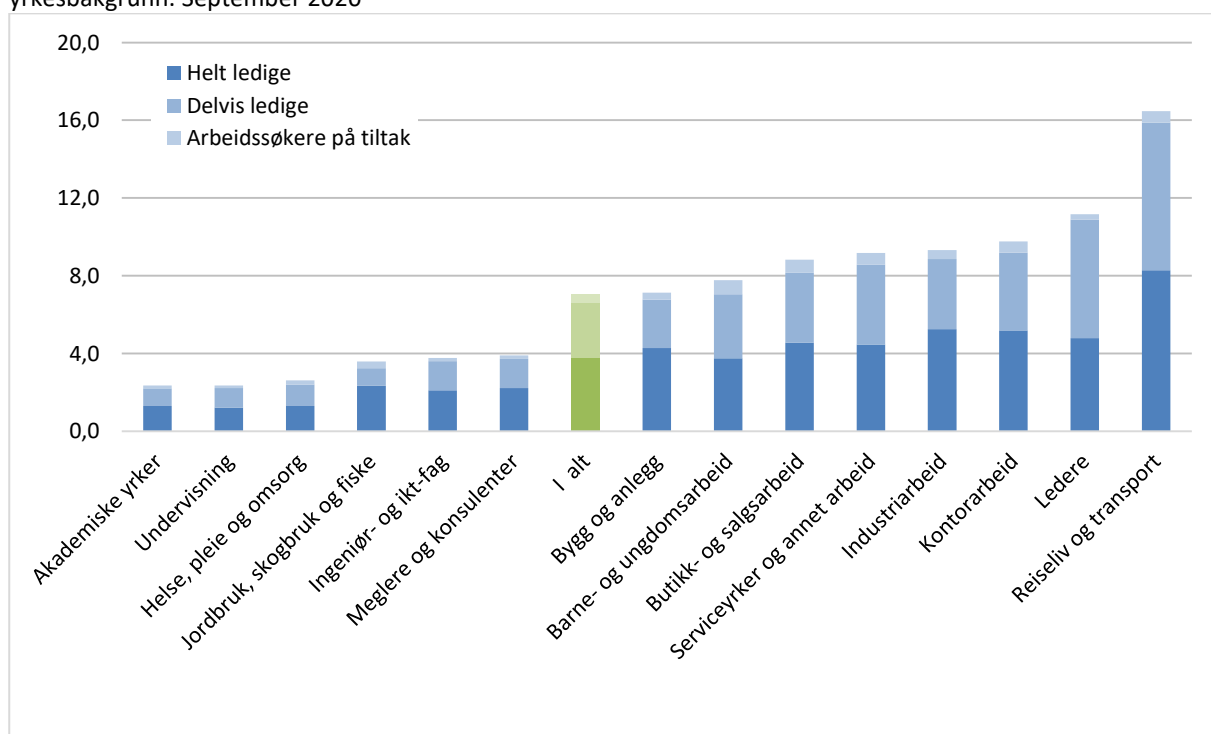
Summen av arbeidssøkere som andel av arbeidsstyrken var også størst innen reiseliv og transport. Her var 16,5 prosent av arbeidsstyrken registrert som arbeidssøkere hos NAV. I yrkesgruppene helse, pleie og omsorg, undervisning samt akademiske yrker var summen av arbeidssøkere i prosent av arbeidsstyrken lavest. Dette er yrkesgrupper som er tilknyttet offentlig sektor og som normalt ikke er like utsatt for konjunktursvingninger.

Figur 2. Endring i antall arbeidssøkere, fordelt på helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter yrkesbakgrunn. Fra august til september 2020.

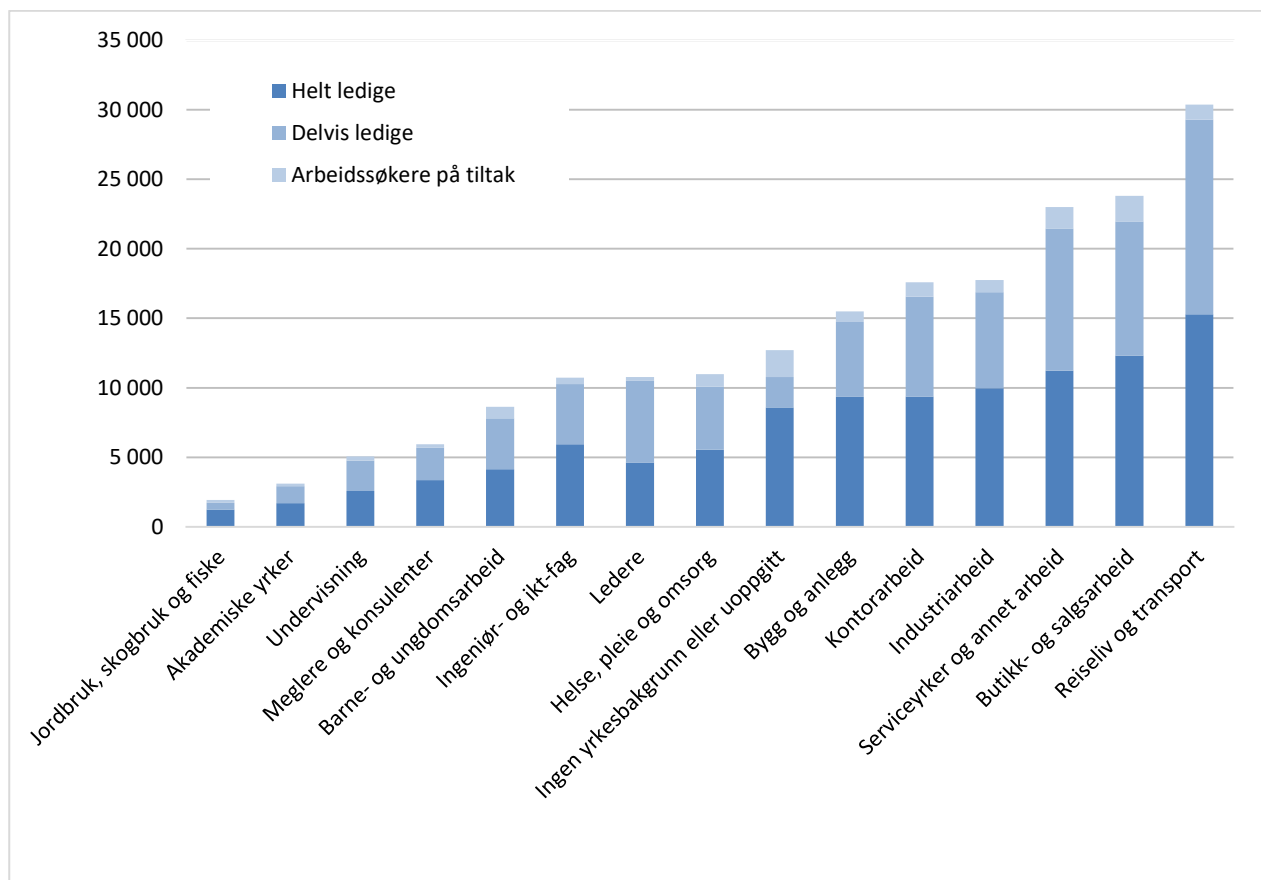
Kilde: NAV

Figur 3. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt ledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis ledige hos NAV. Etter yrkesbakgrunn. September 2020

Kilde: NAV

Figur 4. Antall personer registrert som helt ledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis ledige hos NAV. Etter yrkesbakgrunn. September 2020

Kilde: NAV

Reiseliv og transport

Personer med bakgrunn i reiseliv og transport utgjør den største yrkesgruppen blant arbeidssøkerne i september (figur 4). Ved utgangen av september var 30 400 personer i denne yrkesgruppen registrert som helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak. Det er 2 200 færre enn i august. Nedgangen i september var størst for hovmestere, servitører og hjelpepersonell (800), samt kokker (600).

Butikk- og salgsarbeid

Personer med bakgrunn innen butikk- og salgsarbeid utgjør den nest største yrkesgruppen blant arbeidssøkerne. Ved utgangen av september var 23 800 personer med denne yrkesbakgrunnen registrert som helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak, noe som utgjør 8,8 prosent av arbeidsstyrken. Dette er en nedgang på 3 000 registrerte arbeidssøkere fra august. Nedgangen var jevnt fordelt mellom butikkmedarbeidere, med 1 500 færre arbeidssøkere enn i august, og annet salgsarbeid, også med 1 500 færre arbeidssøkere.

Serviceyrker og annet arbeid

Ved utgangen av september var 23 000 personer registrert som helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak med denne yrkesbakgrunnen, noe som utgjør 9,2 prosent av arbeidsstyrken.

Antallet arbeidssøkere med denne yrkesbakgrunnen har falt med 2 000 fra august til september. Det var yrker innen kunst, sport og kultur som hadde den største nedgangen, med 700 færre arbeidssøkere enn i august, etterfulgt av rengjøringsyrker med 500 færre.

Industriarbeid

17 800 personer med yrkesbakgrunn innen industriarbeid var registrert som helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak ved utgangen av september. Det utgjør 9,3 prosent av arbeidsstyrken. Antallet arbeidssøkere innen industriarbeid falt med 1 400 personer i september. Nedgangen var jevnt fordelt mellom de ulike yrkene innen industriarbeid, men prosess- og maskinoperatører hadde en noe større nedgang med 300 færre arbeidssøkere.

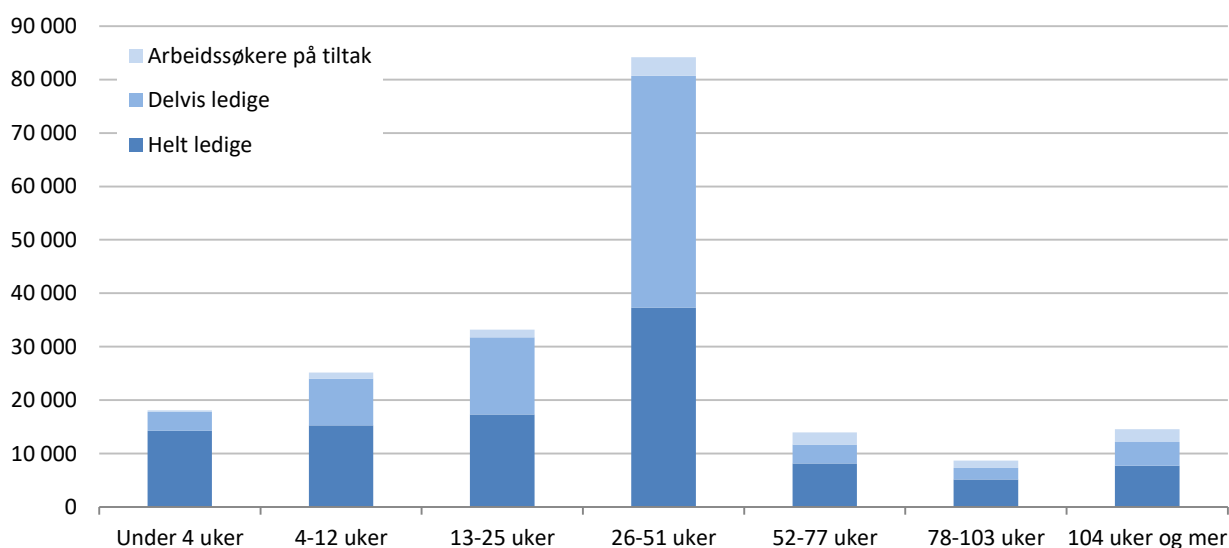
Bygg og anlegg

Ved utgangen av september var 15 500 personer med yrkesbakgrunn innen bygg og anlegg registrert som arbeidssøkere hos NAV. Det utgjør 7,1 prosent av arbeidsstyrken. Den siste måneden er det blitt 1 400 færre arbeidssøkere med denne yrkesbakgrunnen. Nedgangen er størst blant snekkere og tømrere (400), fulgt av andre bygningsarbeidere samt elektrikere, begge med 300 færre arbeidssøkere.

Seks av ti har vært arbeidssøkere mer enn 6 måneder

Det er nå litt over seks måneder siden den drastiske ledighetsøkningen i midten av mars, og de fleste har dermed vært registrert som arbeidssøkere 26 uker eller lenger. 84 200 personer har vært registrert som arbeidssøkere mellom 6 og 12 måneder og utgjør 43 prosent av alle arbeidssøkere. (figur 5). Halvparten av disse, 43 300 personer, var registrert som delvis ledige i september. 76 500 personer, eller 39 prosent, har vært arbeidssøkere mindre enn seks måneder.

Figur 5. Antall arbeidssøkere fordelt på arbeidssøkerstatus og arbeidssøkervarighet. September 2020

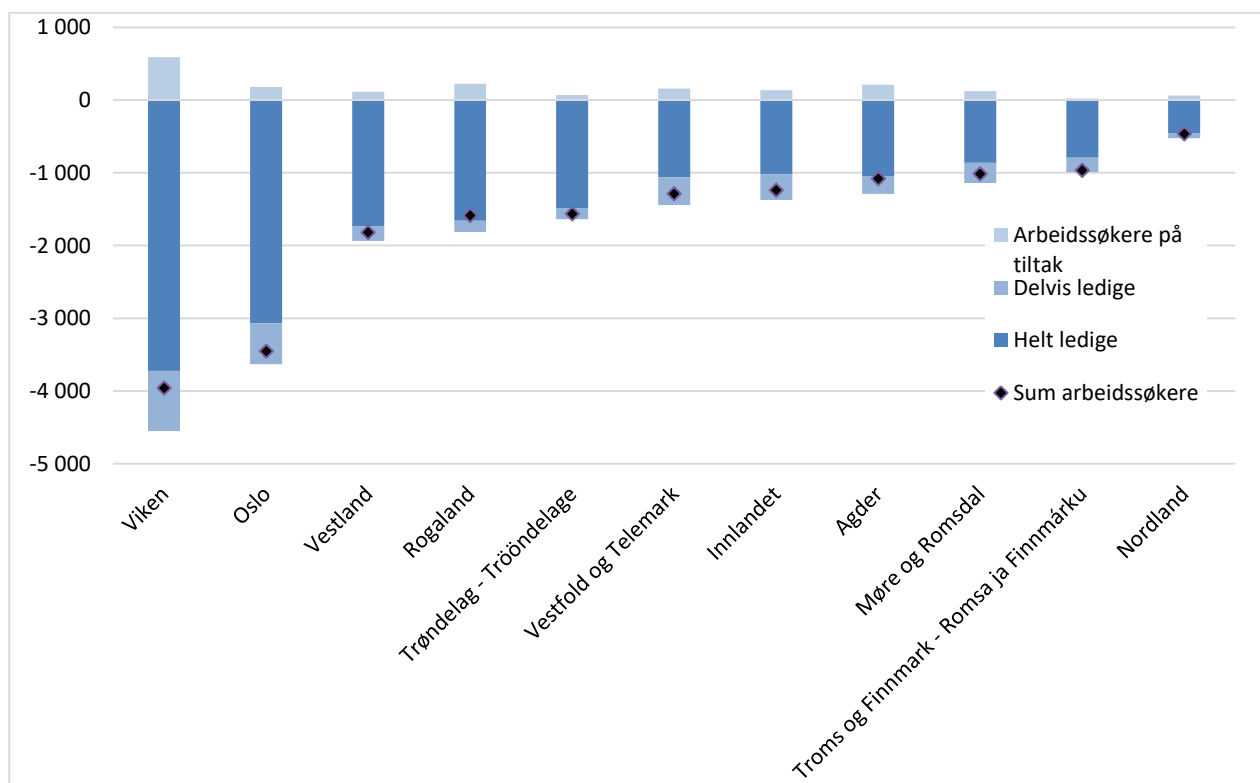
Kilde: NAV

Størst nedgang i Troms og Finnmark

Antallet arbeidssøkere falt med mellom 7 og 12 prosent i samtlige fylker fra august til september. Den prosentvise nedgangen var størst i Troms og Finnmark, og minst i Viken, Vestland og Nordland. Både antallet helt og delvis ledige har falt i alle fylkene, mens antallet arbeidssøkere på tiltak har økt noe i alle fylkene denne måneden (figur 6).

Selv om antall arbeidssøkere har gått ned i samtlige fylker, er det fortsatt betydelige forskjeller. I Oslo var 8,8 prosent av arbeidsstyrken registrert som arbeidssøkere ved utgangen av september, mens denne andelen var lavest i Nordland med 5,1 prosent (figur 7).

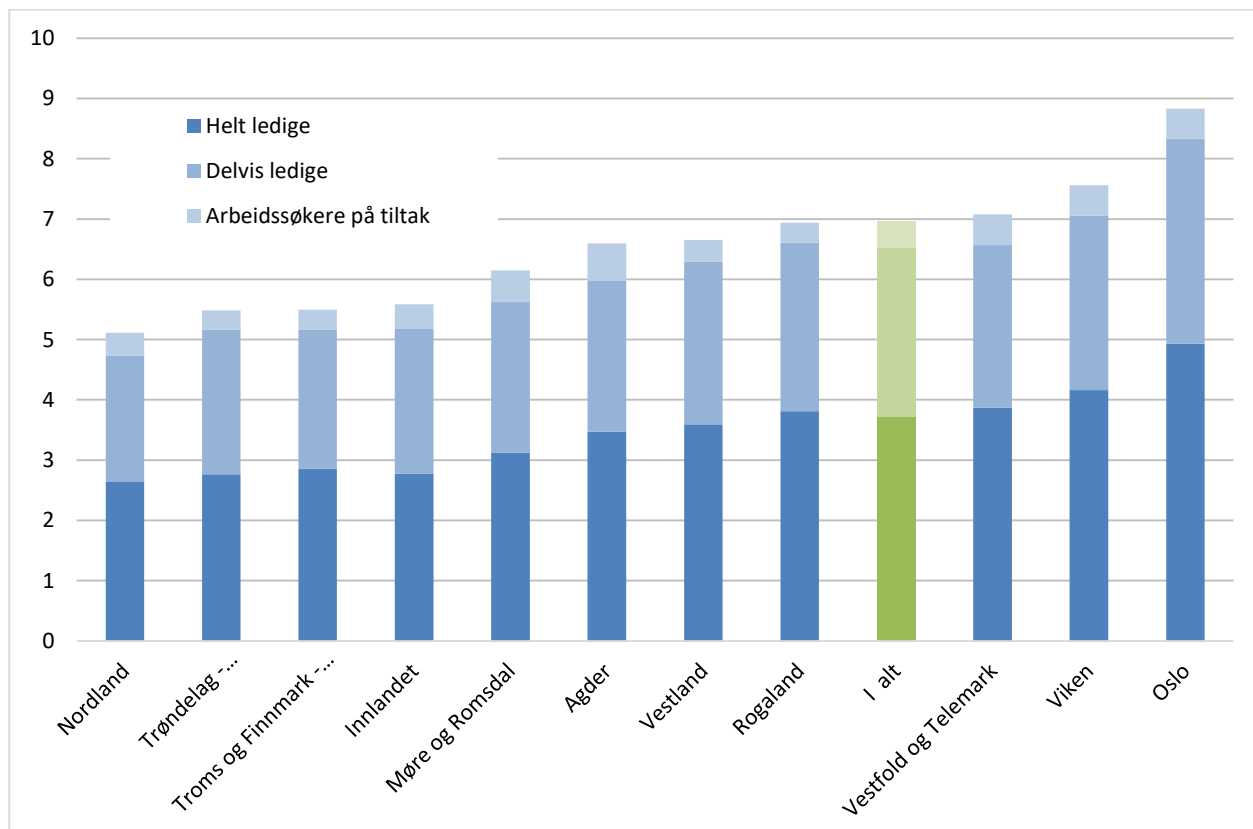
Figur 6. Endring i antall arbeidssøkere, fordelt på helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter fylke. Fra august til september 2020.

Kilde: NAV

Figur 7. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt ledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis ledige hos NAV. Etter fylke. September 2020

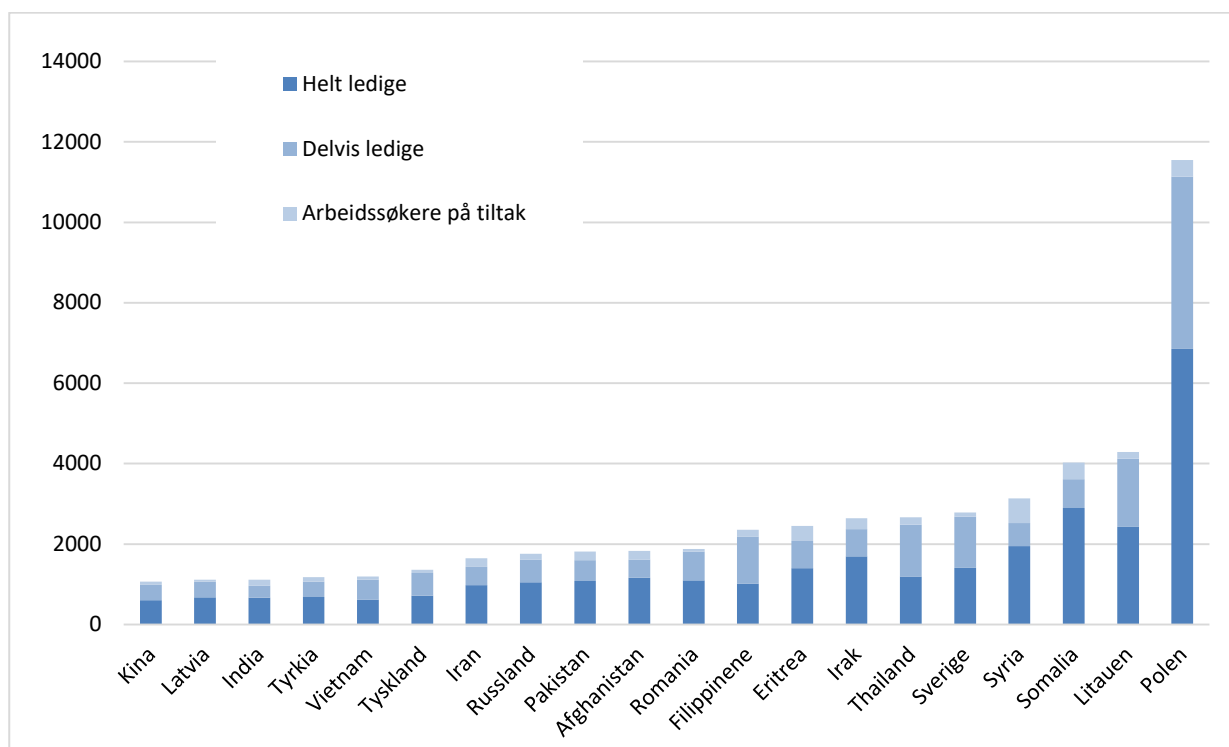

Kilde: NAV

Ledigheten blant innvandrere

80 600 (41 %) av de som var helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak ved utgangen av september var innvandrere. Figur 8 viser de 20 fødelandene hvor flest innvandrerne kommer fra. Personer fra disse 20 landene utgjorde 64 prosent av innvandrerne som var registrert som arbeidssøkere hos NAV. Ved utgangen av september var Polen (11 600), Litauen (4 300) og Somalia (4 000) de tre vanligste landbakgrunnene blant innvandrere som var registrert som arbeidssøkere. Antallet arbeidssøkere den siste måneden har gått noe mindre ned blant innvandrerne enn ikke-innvandrerne, med en nedgang på henholdsvis 4 og 11 prosent.

Figur 8. Antall personer registrert som helt ledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis ledige hos NAV, etter fødeland. De 20 vanligste fødelandene er vist. September 2020

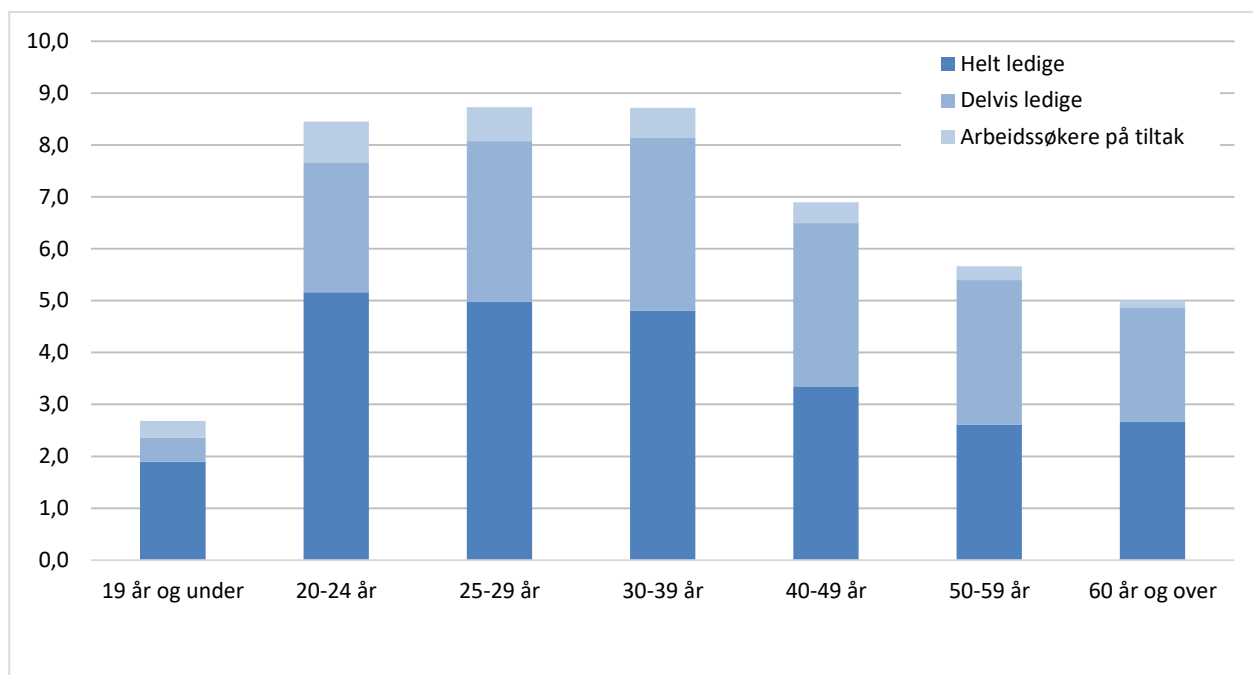
Kilde: NAV

Størst nedgang blant dem under 25 år

Antallet arbeidssøkere falt i alle aldersgrupper fra august til september. Nedgangen var størst for de under 25 år, med 11 prosent færre arbeidssøkere enn i august. I de øvrige aldersgruppene lå nedgangen på mellom 7 og 9 prosent. Andelen arbeidssøkere er høyest i aldersgruppene 25-29 år og 30-39 år, begge med 8,7 prosent av arbeidsstyrken (figur 9). Deretter følger de mellom 20 og 24 år med 8,4 prosent. Andelen er lavest for de under 20 år, med 2,7 prosent av arbeidsstyrken.

Alle aldersgrupper hadde en nedgang i både antall helt og delvis ledige i september, mens antallet arbeidssøkere på tiltak økte noe i alle aldersgrupper.

Figur 9. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt ledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis ledige hos NAV. Etter alder. September 2020

Kilde: NAV

Tilgang ledige stillinger

I løpet av september ble det registrert 38 100 nye ledige stillinger på nav.no. Det er 3 prosent færre stillinger per virkedag enn i september i fjor. Det var flest nye utlysninger innen helse, pleie og omsorg (8 700), bygg og anlegg (4 300) og butikk- og salgsarbeid (3 900). Det var en nedgang i antall nye ledige stillinger per virkedag sammenliknet med september i fjor i de fleste yrkesgruppene. Den relative nedgangen var størst innen ingeniør- og ikt-fag (-32 %), mens den relative økningen var størst innen helse, pleie og omsorg (23 %).

Spesielle forhold

Antall permitterte

På grunn av koronakrisen utvidet NAV definisjonen av permitterte til «Permitterte omfatter registrerte arbeidssøkere som enten har fått innvilget dagpenger under permittering eller som har søkt om dagpenger under permittering og ikke fått avslag. For søknader og avslag vurderes siste dagpengesøknad de siste seks måneder før statistikktidspunkt.» Ved utgangen av september 2020 er det gått mer enn seks måneder siden ledigheten begynte å øke i mars, og de som søkte om dagpenger ved permittering den gang og fortsatt ikke har fått vedtak om dette blir tatt ut av statistikken over permitterte. Dette omfatter både noen få som ikke har fått behandlet dagpengesøknaden fra mars og også noen mindre feil i statistikken for personer som hadde fått sin dagpengesøknad behandlet på måter i NAV som statistikken ikke tok hensyn til. Om lag en tredel av reduksjonen i antall permitterte fra august til september 2020 skyldes disse tekniske forholdene.

Antall delvis ledige

En gjennomgang av data fra meldekortene de arbeidsledige sender inn til NAV viser at 15-20 prosent av de delvis ledige har arbeidet mer enn 35 timer i gjennomsnitt de siste to ukene. Denne andelen er høyere om sommer enn resten av året, da det er færre delvis ledige som jobber om sommeren. Andelen i juli 2020 er om lag som i juli 2019. Dette vil både være personer som har uregelmessig arbeidstid og personer som er tilbake i arbeid, men som fortsatt sender inn meldekort. Antallet delvis ledige kan dermed være noe for høyt i statistikken fra NAV.

Ingen statistikkproduksjon i uke 16

Det ble ikke publisert statistikk om arbeidssøkere i uke 16 på grunn av påsken. Rundt helligdager er rutinen for innsending og beregning av meldekort annerledes enn i vanlige uker. Dette gjøres for å kunne utbetale stønader før helligdagene. Konsekvensen for statistikken er at opplysninger om hvorvidt personer er arbeidssøkere vil være utdatert og kanskje feilaktig for tidspunktet statistikken hentes ut. Dette løser seg i påfølgende uke når vanlige rutine for meldekort gjenopptas.

Yrke og utdanning

Ny registreringsmetode for arbeidssøkere fra og med november 2018 medfører endringer i hvordan yrke og utdanning registreres. Det har gitt endringer i fordeling på yrke og utdanning:

- Andel med ingen/ikke oppgitt yrkesbakgrunn har økt.
- Andel med leder som yrkesbakgrunn har økt. Kategorien «Ledere» bør tolkes med varsomhet etter desember 2018.
- Alle andre yrkesgrupper har en marginal lavere andel på grunn av økning for ingen yrkesbakgrunn og ledere.

For nærmere forklaring øvrige endringer, se [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](https://nav.no/om-statistikken-arbeidssokere)